

RODNA GRUDA

INFORMATIVNI PRIROČNIK ZA JUGOSLOVANE ZAPOSLENE V TUJINI

IZDAJA SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
LJUBLJANA, CANKARJEVA 1/II

VSEBINA:

SPORAZUM O ZAPOSLOVANJU Z AVSTRIJO
— POTRJEN
KONVENCIJA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU
Z AVSTRIJO
KONVENCIJA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU
MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO
SESTANKI V POMURJU
PIŠITE NAM — MI ODGOVARJAMO

7

MAREC 1966

SPORAZUM O ZAPOSLOVANJU Z AVSTRIJO — POTRJEN

Sporazum o zaposlovanju jugoslovanskih delavcev v Avstriji, kakor tudi konvencijo o socialnem zavarovanju je Jugoslavija ratificirala 26. februarja. V Avstriji pa bodo parlamentarne volitve v začetku marca in upamo, da bo novi avstrijski parlament kmalu glasoval o teh dokumentih, ki sta izredne važnosti za številne naše delavce, ki se zaposlujejo v Avstriji. Avstrijske oblasti pa se že pri zaposlovanju v tej sezoni ravna po novih predpisih; naši delavci odhajajo na delo v Avstrijo le organizirano, prek zavodov za zaposlovanje in z zagotovili, da bodo prejeli dovoljenje za delo in da bodo imeli vse pravice iz delovnega razmerja kot ostali avstrijski delavci. Seveda pa se morajo tega naši delavci tudi zavedati in poznati vsaj glavne točke iz predpisov.

Danes vam prinašamo kratek pregled glavnih določb iz obeh dokumentov — konvencije in sporazuma. Avstrijske oblasti se kljub temu, da uradno še ne veljata, nekaterih določb predvsem iz sporazuma o zaposlovanju že držijo, zato je prav, da so tudi naši ljudje z njimi seznanjeni. Vsekakor pa sta tako konvencija kot sporazum velik korak naprej, ki bo omogočil našim delavcem, da se bodo v deželi, kjer gostujejo, bolje počutili in laže uveljavljali svoje pravice.

GLAVNE DOLOČBE SPORAZUMA

Avstrijsko zvezno ministrstvo za socialno upravo oziroma organi, ki so zato pooblaščen, pošiljajo zveznemu zavodu za zaposlovanje ponudbe avstrijskih delodajalcev za zaposlitev jugoslovanskih delavcev v Avstriji. Te ponudbe morajo vsebovati naslednje podatke: kraj zaposlitve, ime delodajalca,

vrsta in trajanje predvidenega dela, kvalifikacija, ki je potrebna za to delovno mesto, kakor tudi pogoji dela in nagrajevanja.

Posredovanje zaposlovanja jugoslovanskih delavcev v Avstriji opravljajo jugoslovanski zavodi za zaposlovanje delavcev, ki sami opravljajo tudi izbor delavcev po zahtevah za ponudena delovna mesta. Zavodi za zaposlovanje morajo tudi oskrbeti zdravniške preglede delavcev in o tem izdati potrebna potrdila.

Stalna mešana avstrijsko-jugoslovanska komisija, v kateri so z vsake strani največ po trije člani, preverja, če izbrani delavci ustrezajo zdravstvenim in drugim zahtevam, ki so potrebne za ponujena delovna mesta. Komisija lahko zahteva tudi ponoven pregled delavcev in dokončno odloča o tem, kateri delavci izpolnjujejo zahtevane pogoje.

Pred odhodom na delo v Avstrijo mora jugoslovanski delavec, kot potrdilo o začetem delovnem odnosu in pogojih zaposlitve, podpisati delovno pogodbo, ki jo je že prej podpisal delodajalec ali njegov zastopnik. Delovna pogodba mora biti v treh izvodih, en izvod za delavca, eden za delodajalca in eden za zavod za zaposlovanje.

Istočasno dobi delavec tudi potrdilo, da bo dobil v Avstriji dovoljenje za delo. Delovna pogodba se ne more skleniti za daljši čas, kot bo trajalo dovoljenje za delo. Tudi potni listi in vize, ki jih izdajata obe državi, morajo veljati toliko časa kot delovna pogodba.

Avstrijski del stalne komisije prevzema v breme delodajalcev stroške prevoza jugoslovanskih delavcev od njihovega stalnega bivališča do delovnega mesta v Avstriji, prav tako pa mora tudi izplačati v gotovini nadomestilo za hrano, ki je za pot potrebna, in stroške zdravniškega pregleda. Vseh teh stroškov pa delodajalec ne sme odtrgati od zaslužka delavcev. Plačevanje potnih stroškov ob vrnitvi se ureja s posebnim dogovorom med delavci in delodajalci.

Avstrijski delodajalci lahko prek zavodov za zaposlovanje dajejo tudi ponudbe, ki se glase na ime posameznega delavca. Tu pridejo v poštev v glavnem družine že zaposlenih delavcev ali delavci, ki so pri tem delodajalcu že delali.

Jugoslovanski delavci imajo vse pravice iz delovnih odnosov kot avstrijski delavci. Prav tako morajo za njih veljati isti predpisi o zaščiti na delu in o zdravstveni zaščiti, o pravicah združevanja in o organizaciji kulturno-zabavnega življenja. V vseh pravicah in zaščiti morajo biti izenačeni z avstrijskimi delavci.

Jugoslovanski delavci se ob raznih delovnih sporih lahko na isti način kot avstrijski delavci obračajo na pristojne avstrijske upravne oblasti.

Že med bivanjem v Avstriji lahko jugoslovanski delavec sklene z delodajalcem novo delovno pogodbo. Naši delavci so tudi obvezno zavarovani pri avstrijskem socialnem zavarovanju pod istimi pogoji kot avstrijski delavci, kakor je to določeno s konvencijo o socialnem zavarovanju med Avstrijo in Jugoslavijo.

Če jugoslovanski delavec, ne po svoji krivdi, ne more sprejeti dogovorjenega dela, ali če svoje delovno mesto izgubi, mu bodo avstrijski zavodi za zaposlovanje pomagali najti novo zaposlitev, ki bo ustrezala njegovim sposobnostim v pogojih, ki ne bodo slabši od pogojev iz prve pogodbe. Stanovanje in hrano ter potne stroške do njegovega delovnega mesta mora oskrbeti avstrijski del stalne komisije. Prav tako lahko jugoslovanski delavci uveljavljajo svoje zahteve proti delodajalcu, če le-ta ni izpolnjeval delovne pogodbe.

Svoje prihranke lahko jugoslovanski delavci pošiljajo v Jugoslavijo v svobodnih šilingih ali v katerikoli drugi konvertibilni valuti.

KONVENCIJA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU Z REPUBLIKO AVSTRIJO

PREGLED GLAVNIH DOLOČB, KI VELJAJO ZA JUGOSLOVANSKE DRŽAVLJANE

Konvencija ureja socialno zavarovanje jugoslovanskih državljanov v Avstriji (in obratno).

Delavci so zavarovani tam, kjer opravljajo delo, ne glede na kraj stanovanja ali na sedež podjetja. Izjema velja za konzularno osebje, ki ostane zavarovano v Jugoslaviji in za delavce naših transportnih podjetij ter obmejnih podjetij, ki imajo sedež v Jugoslaviji, a opravljajo delo tudi na obmejnem področju v Avstriji, ter za naše delavce, ki jih naše podjetje pošlje na delo v Avstrijo za največ 24 mesecev. To dobo lahko podaljšata sporazumno Centralna upravna organa (v Jugoslaviji Zvezni sekretariat za delo). Če ima takšno podjetje, ki pošlje delavca na delo v Avstrijo, tamkaj svojo filialo, se mora delavec zavarovati v Avstriji.

Naši delavci, zaposleni v Avstriji, so zavarovani samo, če so bili po prihodu v Avstrijo sposobni za delo. Zdravstveno je zavarovana tudi njihova družina, če je z njimi v Avstriji ali če je ostala v Jugoslaviji. V Jugoslaviji plačuje zanjo stroške zdravstvenega varstva komunalni zavod po naših predpisih, vendar v dobi, ki velja po avstrijskih predpisih (zdravljenje v bolnici). Stroške povrne Komunalnemu zavodu avstrijski zavod, zato mora biti takoj obveščen o uživanju pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Delavcu, ki je zaposlen v Avstriji na podlagi dovoljenja za delo (Arbeitsamta), pripadajo tudi družinski dodatki po avstrijskih predpisih (za otroke, za ženo in dopolnilni dodatki). Ne pripadajo mu posebni avstrijski dodatki oziroma pomoči za porod in za dojenčke. Delavci, ki se zaposle v maloobmejnem prometu, pa morajo imeti za družinske dodatke vsaj en mesec neprekinjene zaposlitve v Avstriji. Zavarovalni staž za družinske dodatke se šteje tudi iz Jugoslavije (doba obveznega zdravstvenega zavarovanja). Družinski dodatki se plačujejo v Jugoslaviji samo, če delavec tu stanuje, a prihaja redno na delo v Avstrijo ali če je na dopustu ali na bolovanju v Jugoslaviji in prejema avstrijsko hranarino.

Naši delavci so v Avstriji zavarovani tudi za dajatve za primer brezposelnosti, če so bili v zadnjih 12 mesecih zaposleni vsaj 13 tednov, ali pa če so izgubili delo brez svoje krivde. Za staž se jim šteje tudi zavarovalna doba v Jugoslaviji. Za pomoč materi, ki je ostala nezaposlena zaradi nege otroka, pa se staž v Jugoslaviji ne všteva. Naši delavci nimajo pravice do varstvenih dodatkov ob brezposelnosti. Dajatve za brezposelnost se ne plačujejo v Jugoslavijo, delavec jih dobiva, če je med brezposelnostjo v Avstriji.

Pokojninsko so naši delavci, zaposleni v Avstriji, zavarovani po avstrijskih predpisih. Pokojnina se jim odmeri v obeh državah v ustrežajočem delu glede na delovno dobo v vsaki od teh držav, če znaša delovna doba v eni državi skupaj vsaj 12 mesecev. To velja tudi za štetje prejšnjih pokojninskih stažev. Varstveni dodatki se v Avstriji našim delavcem ne plačujejo (in obratno).

Za nesrečo pri delu so naši delavci, zaposleni v Avstriji, zavarovani tam. Ob poslabšanju poklicne bolezni pa dobe v Avstriji le razliko, ki bi jim ob tej priliki pripadala.

Zdravstveno zavarovanje delavcev zaposlenih v Avstriji in avstrijskih upokojencev med bivanjem v Jugoslaviji

Med začasnim bivanjem v Jugoslaviji pripada delavcu, ki je zaposlen v Avstriji, samo nujno ambulantno in hospitalno zdravljenje. Stroške plača Komunalni zavod, a jih refundira iz Avstrije. Potrebno je takojšnje sporočilo zavarovalnega primera avstrijskemu zavodu. Delavec, ki je v staležu bolnikov, sme oditi v Jugoslavijo le po pristanku avstrijskega zavoda; v tem primeru dobiva tudi nadomestilo osebnega dohodka v Jugoslavijo.

Upokojenec iz Avstrije je med bivanjem v Jugoslaviji zdravstveno zavarovan v Jugoslaviji in sicer, če je stalno naseljen, za vse primere, sicer pa samo za nujne primere. Stroške zdravstvenega varstva plačuje komunalni zavod in jih refundira iz Avstrije, kamor mora takoj sporočiti tudi nastop zdravljenja v bolnici. Za večje dajatve mora dobiti od avstrijskega zavoda predhodno soglasje. Upokojenci, ki dobivajo pokojnino v ustreznem delu iz obeh držav, se štejejo za jugoslovanske zavarovance in obravnavajo tako kot naši upokojenci (plačevati morajo tudi prispevek za zdravstveno zavarovanje). Upokojenci, ki prejemajo pokojnino samo iz ene države, plačujejo prispevek za zdravstveno varstvo, ne glede na to, kjé ga uživajo, po predpisih, ki veljajo za državo dolžnico.

Medsebojno poravnavanje stroškov

Avstrijski zavod plačuje zavarovancem, ki so v Jugoslaviji, svoje denarne dajatve v šilingih, stroške za zdravstveno varstvo pa refundira komunalnim zavodom v dinarjih.

Za prevzem pokojninskih obveznosti v obeh državah za stare zavarovalne primere je določen datum 1. januarja 1956. glede na kraj prebivališča na ta dan.

KONVENCIJA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO

V Beogradu so 8. februarja podpisali konvencijo o spremembah in dopolnitvah splošne konvencije o socialnem zavarovanju med Jugoslavijo in Francijo, ki je bila sprejeta že leta 1950. Podpisovanje tega dokumenta je še en dokaz, da se sodelovanje in prijateljski odnosi med obema deželama uspešno razvijajo.

Z novim tekstom se je konvencija prilagodila sodobnim migracijskim gibanjem delavcev. Z uveljavljanjem tega dokumenta bodo delavci obeh dežel, ki delajo v eni izmed njih, ter njihove družine socialno zavarovani bolje, kakor so bili doslej. Jugoslovanski delavci na delu v Franciji, na primer, bodo imeli razen pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja tudi pravico do zdravstvenega varstva, dokler delajo tam, oziroma med plačanim dopustom, ki ga preživljajo v domovini, nadalje pravico do zdravstvenega zavarovanja svojih družin, ki živijo v Jugoslaviji in do otroških dodatkov.

V določbe o obojestranskih pravilih na torišču zavarovanja so vključene tudi spremembe, po katerih bodo imeli delavci pravico do invalidske pokojnine v breme zavarovanja dežele, kjer delajo, tudi v primeru če je splošna invalidnost nastala

pred koncem enega leta dela. Dopolnjene so tudi določbe o invalidskem zavarovanju zaradi poklicnih bolezni. S tem dokumentom je hkrati urejeno tudi vprašanje zdravstvenega varstva študentov ene in druge dežele, ki se šolajo pri nas oziroma v Franciji, kar s prejšnjim tekstom konvencije ni bilo predvideno.

KORISTNI SESTANKI V POMURJU

Številni in dobro obiskani sestanki z delavci, ki odhajajo na delo v Avstrijo, ki so bili februarja po prekmurskih krajih, so sprožili celo vrsto vprašanj in problemov, ki še čakajo na rešitev. Primeri izkoriščanja delavcev, neurejeni pogoji zdravstvene in socialne zaščite, kot so nam jih delavci na nekaterih sestankih nazorno prikazali, bodo v celoti rešeni, ko bo začela veljati konvencija o socialnem zavarovanju in sporazum o zaposlovanju delavcev. Vsi upamo, da bi do tega kaj kmalu prišlo.

Sporazum o zaposlovanju pa zajema in obravnava le delavce, ki se zaposlujejo prek zavoda za zaposlovanje. Avstrijske oblasti delavce, ki prihajajo sami, brez delovne pogodbe in zagotovila, da bodo dobili delo, že zavračajo. To kaže, da bo tako organizirano zaposlovanje, kakršno se je že začelo, v resnici v interesu vseh, tako naših delavcev, kot avstrijskih oblasti in delodajalcev. Vsak interesent za delo v Avstriji bo moral dobiti garantni list na zavodu za zaposlovanje, ki po enotnih kriterijih usmerja naše delavce na tista delovna mesta, ki si jih bodo izbrali naši ljudje na osnovi ponudb tujih delodajalcev. Delavci v Avstriji pa ne bodo mogli prehajati iz podjetja v podjetje kot doslej. S tem bo prihranjeno našim ljudem mnogo težav in nevšečnosti. Zaradi neurejenih pogodbenih obveznosti delodajalcev pa v mnogih primerih niso bili deležni niti osnovne socialne in zdravstvene zaščite.

Udeleženci sestankov so imeli tudi vrsto pripomb glede carine, ki jih bo treba v bodoče urediti. Splošen problem je uvoz kmetijskih strojev, ker je carina še vedno sorazmerno visoka. Predstavniki občinskega odbora SZDL iz Murske Sobotice so navzočim pojasnjevali ta in drugačna vprašanja in hkrati zagotavljali, da jih bodo posredovali naprej.

PIŠETE NAM - MI ODGOVARJAMO

Carinski predpisi

Obračam se na vas z nekaj vrsticami in obenem s prošnjo, če bi mi mogli posredovati točne sedaj veljavne carinske predpise.

Kot vaš redni naročnik in bralec Rodne grude vsakokrat težko pričakujem novo številko, posebno še zaradi priloge, ki nas seznanja s predpisi in uredbami, ki se tičejo nas začasno zaposlenih v tujini. V teh prilogah pa do danes še nisem videl bolj podrobnih in točnih carinskih predpisov. Nekaj je sicer v tretji, to je v septembrski prilogi Rodne grude, vendar pa samo za take predmete, ki jih lahko prištevamo le k luksuznim. Zato je moja želja in tudi želja velike večine naših ljudi tu v Stuttgartu, da bi dobili točne carinske predpise o vsem kar pride pod carino, pa naj bo to luksuzni, gospodinjski, gradbeni ali kakršenkoli material, od šivanke pa do najtežjega tovornjaka. Pred nekaj dnevi mi je prijatelj pokazal eno okto-brsko število zagrebškega Vjesnika u srijedu, kjer je bilo vse lepo označeno: količina (komad ali kg), vrsta blaga, vrednost,

carinski iznos, prometni davek in drugo. Verjetno je bilo vse skupaj prepisano iz Uradnega lista in mislim, da tudi vi ne bi imeli prevelikih težav in stroškov, če bi to naredili.

Kar pa se samega lista tiče, oziroma revije Rodna gruda, pa moram priznati, da bi mi bila še bolj všeč, če bi se bolj točno pisalo o gostujočih ansamblih v inozemstvu. V preteklem letu je bilo več gostovanj prav v Stuttgartu in okolici, kar pa je Rodna gruda poročala šele potem, ko je bilo že vse mimo. Upam, da nisem preveč zahteven, če vas prosim, da nam tudi s tem ustrezete.

Polde Zajc, Zah. Nemčija

Razveselili smo se vašega pisma, kakor tudi pisem drugih rojakov, ki nam pišejo o stvareh, ki jih najbolj zanimajo, saj nam s tem veliko pomagata pri urejanju tako revije kot priročnika. Tudi v bodoče bi želeli, da bi bilo takih pisem čimveč. Prav radi bomo ustregli vašim željam in pripombam. Tako bi tudi prišlo do tega, da bi bila priročnik in revija Rodna gruda v resnici pisana po željah naših bralcev. Pripravili bomo samostojne članke o raznih predpisih, neposredno pa bomo odgovarjali tudi na vsa vprašanja, ki nam jih boste poslali, saj so gotovo zanimiva tudi za druge naše ljudi v tujini.

O carinskih predpisih smo ponovno pisali v šesti, januarski številki, katero ste med tem časom, upamo, že prejeli. Morda je bilo tu za vas kaj konkretnjšega. Splošnega seznama vseh predmetov in carinskih stopenj namerno nismo objavili, ker smo se zavedali, da sama carinska stopnja ne pove še veliko, dokler ni znana vrednost uvoženega predmeta po jugoslovanskih cenah, ki se pri carinjenju upoštevajo. Zato smo tako v reviji kot v priročniku obravnavali posamezne primere, ki se najpogosteje uvažajo, in za katere je znan skupni znesek, ki se plača za carino in prometni davek. Carinska uprava SFRJ pa namerava že v letošnjem letu pripraviti sezname tekočih cen za vrsto predmetov, ki se najpogosteje uvažajo. Tudi v našem priročniku bomo sproti spremljali vse novosti v carinah.

Glede revije Rodna gruda pa moramo v opravičilo zapisati, da smo pač mesečnik in da je pogosto nemogoče sproti obveščati bralce o vseh ansamblih, ki bodo gostovali v krajih, kjer prebivajo naši ljudje. Članke moramo sorazmerno zgodaj oddati v tiskarno, pa tudi pošta zadržuje revijo precej časa. Skušali bomo vsaj v bodoče to popraviti. Laže pa je v krajih, kjer imajo naši ljudje svoja društva, ki jih Slovenska izseljenska matica sproti pismeno obvešča o vseh takih obiskih.

UREDNIŠTVO

Novi naslovi

Pripravljam se na obisk k našim rojakom v Solingen. Tam jih je mnogo več kot tu v Duisburgu. Prav radi se pogovarjamo o vaši vsestranski dejavnosti in požrtvovalnosti, ko nam tako lepo odgovarjate v rubriki »Vprašanja — odgovori« in tudi v vašem informativnem priročniku. Potrudil se bom in bom poleg rednega dela skušal našim rojakom razložiti važnost in koristnost te revije. Tako bom dobil tudi kakega novega naročnika.

Preteklo leto sem nameraval osebno obiskati vaš urad v Ljubljani, ko sem potoval v Koper. Žal pa ni bilo časa, ker sva z ženo imela takojšnjo avtobusno zvezo. Zato se vam zdaj oglašam pismeno. Pošiljam vam tudi nekaj naslovov naših delavcev, ki so šele pred kratkim prispeli sem. Pošljite jim Rodno grudo na ogled.

A. V., Duisburg, Zah. Nemčija

Zahvaljujemo se vam za poslano naslove. Revijo smo jim že poslali. Ko se pogovarjate med seboj, gotovo tudi ugotav-

ljate, kakšnih predpisov ne poznate, kaj bi bilo najbolj potrebno, da bi vedeli jugoslovanski delavci v Zahodni Nemčiji. Pišite nam o tem. Ko pa pridete na dopust in boste potovali skoz Ljubljano, pa se le oglasite pri nas. Ljudje si lahko veliko več povemo ob osebnih srečanjih, kot pa si lahko napišemo.

Montažne hišice

Obračam se na vas in zelo rad bi, da bi mi ustregli. V Zahodni Nemčiji sem že tretje leto in delam v rudniku. Tudi žena in otrok sta že eno leto pri meni, pa jima ni prav nič všeč, kakor tudi meni ne. Ko pa sem že enkrat začel, moram ostati vsaj toliko časa, da bom imel kaj od tega. V Nemčijo nisem prišel po avtomobil in tudi zaradi drugega luksuza ne. Želim si le, da bi nekda imel svojo hišo, da bi vsaj otroci lažje živeli kot sem jaz in da jim ne bi bilo treba hoditi po svetu. Vedno ti očitajo, da si ausländer, pa ne samo tebi, tudi otroke zaničujejo. Vi ne veste, kako je to težko poslušati.

Slišal sem, da delajo v Sloveniji montažne hišice, pa me zanima, kje se lahko postavijo, kako je z nakupom parcele, koliko časa traja procedura in kakšne prošnje moram vložiti. Rad bi dobil tudi kak prospekt podjetja, ki izdeluje take montažne hišice.

L. J. Repelen, Nemčija

Montažne hišice izdeluje v Ljubljani podjetje Edilit. Naprosili smo jih za informacijo in vam bomo poslali prospekt po pošti. Navedena bo tudi cena in sami boste lahko preračunali, koliko mark bo to zneslo (1 DM = 312 starih dinarjev). Podobne hišice izdelujejo tudi druga podjetja kot »Jelovica« iz Škofje Loke idr. Morda bi se obrnili kar direktno nanje, pa vam bodo dali natančnejše podatke.

Nič ne omenjate, v katerem kraju bi se hoteli nastaniti, oziroma postaviti hišico. Vsaka občina redno razpisuje licitacije za oddajo gradbenih parcel; za montažne hiše je skoraj povsod določena posebna lokacija. Težko je tudi reči, koliko časa je treba čakati za dodelitev parcele, ker je to po občinah zelo različno.

Zaradi velikega števila interesentov pa bi gotovo morali potrpeti nekaj mesecev. Težko je seveda te stvari urejevati iz inozemstva; najlaže bi bilo, ko bi imeli tu nekoga, ki bi za vas vsaj v začetku urejeval stvari. Pri nakupu vsega gradbenega materiala za devize vam še odobravajo 10-odstotni popust.

Devizni račun

Prosim vas, da mi pošljete pojasnilo, kako bi v Jugoslaviji odprl osebni devizni račun. Odločil sem se, da pošljem na Narodno banko Jugoslavije nekaj denarja, ki sem ga prislužil tu na Švedskem. Mislil, da je bolj pošteno, če si opomore jugoslovanska banka kot pa kaka druga.

Zelo bi vam bil hvaležen za to uslugo. Prosil pa bi vas še, da bi mi svetovali, kateri časopis iz Slovenije bi si lahko naročil, da bi ne pozabil materinega jezika. Saj že 18 ali 19 let ne berem nikakih jugoslovanskih časopisov. Rad bi, da bi mi poslali kak katalog domačih časopisov, da bi si sam katerega izbral.

K. A. Malmö, Švedska

Pri Narodni banki Jugoslavije lahko vlagate prihranke na dva načina: na osebni devizni račun ali na devizno hranilno knjižico. Podrobna navodila za poslovanje z osebnimi deviznimi računi smo objavili v našem informativnem priročniku, ki vam ga bomo poslali po pošti. Najbolj natančna pojasnila pa vam bo dala sama Narodna banka. Najbolje boste

naredili, če jim pišete in poveste, kako bi radi naložili denar, pa vam bodo poslali potrebne formularje. Pišite na naslov: Narodna banka Jugoslavije, Centrala za SR Slovenijo, Ljubljana, Titova cesta 11.

Glede časopisov, ki bi vam jih priporočili pa tole: posebej za Slovence na tujem izdaja Slovenska izseljenska matica mesečno revijo Rodna gruda, posebno inozemsko izdajo pa ima tudi tednik TT, ki je pri nas najrazširjenější tovrstni list. Naročnina znaša za Švedsko 33,5 krone. Razen tega izhaja tedensko še revija Tovariš in Nedeljski dnevnik. Dvakrat mesečno izhaja list za gospodarska, politična in kulturna vprašanja Naši razgledi.

Posebnega kataloga, seznama, slovenskih časopisov vam ne moremo poslati, ker ne obstoji. Zdi pa se nam, da bi za vas prišel najbolj v poštev kateri od omenjenih časopisov. Svetujemo vam, da bi si tudi naročili kako slovensko knjigo. Rodna gruda stalno objavlja pregled najnovejših slovenskih knjig. Naročite jih lahko na Slovenski izseljenski matici, pa vam jih bomo poslali.

Socialno zavarovanje

Zanima me vprašanje, ki muči tudi veliko jugoslovanskih delavcev v tujini. Gre namreč za prispevke za socialno zavarovanje, ki jih morajo plačevati jugoslovanski delavci za nemško socialno zavarovanje, v tem ko se pravice lahko uveljavijo šele po petih letih nepretrganega zavarovanja. Če pa se delavec vrne v domovino, dobi lahko te prispevke po dveh letih nazaj. Mnogi jugoslovanski delavci bi radi s temi prispevki plačali jugoslovansko socialno zavarovanje in s tem dosegli priznanje let za jugoslovansko pokojnino. Zanima nas vse, koliko let bi priznalo jugoslovansko socialno zavarovanje, če bi vplačali ta prispevek jugoslovanskim zavodom za socialno zavarovanje.

D. C. Laichingen, ZR Nemčija

Ker z Zvezno republiko Nemčijo Jugoslavija nima sklenjene konvencije o socialnem zavarovanju in se torej doba, prebita v ZR Nemčiji, ne šteje za jugoslovansko socialno zavarovanje, je najbolj pametno, da uredite priznanje te dobe pri jugoslovanskih organih za socialno zavarovanje. To dosežete z vplačilom prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pri pristojnem republiškem zavodu za socialno zavarovanje, nakar dobite odločbo o priznanju tega obdobja v zavarovalno dobo po jugoslovanskih predpisih. Opozarjamo pa, da je za tiste, ki so odšli v tujino brez formalnega napotila jugoslovanskega zavoda za zaposlovanje, skrajni rok za ureditev zavarovanja po jugoslovanskih predpisih 31. oktober 1966. Zato priporočamo, da v tem času uredite to zadevo pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani, bodisi sami ali preko kakega znanca. Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Jugoslaviji niso visoki in znašajo za kvalificirane delavce z delovno dobo do 15 let okrog 4000 dinarjev na mesec. Ti prispevki se lahko plačajo tudi v devizah, to je nemških markah, in seveda lahko tudi z denarjem, ki vam ga nemška zavarovalnica izplača po vrnitvi v domovino.

Dr. Lev Svetec

OBVESTILO

Na prošnjo mnogih rojakov iz tujine kakor tudi domačinov bomo odslej v reklamnem delu Rodne grude objavljali tudi male oglase, pozdrave sorodnikom ali znancem, čestitke, poizvedbe, žensitvene ponudbe, ponudbe za prodajo hiš idr. Cena oglasa do 30 besed je 50 N din ali enakovrednost v tuji valuti. Vsaka nadaljnja beseda 1 N din. Objava fotografije se zaračuna posebej. Naročniki imajo 10% popusta.